

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Péterfia Gyula*

Cím: *Gorkijtanya a Pannonia-
utcában*

Forrás: *Nemzeti Ujság*

Bn

(Hely)

1924. 10. 22.

(Idő)

(Köt. v. ft)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helyszám

353.37-1924

Gorkijtanya — a Pannonia-utcában

A Suhajda-telep títka — Egy élelmes cserepes-mester lakásüzletei — Olcsó lakás — tízmillióért!

(A Nemzeti Ujság-tudósítójától.) Már hetek óta hangzatos apróhirdetések jelennek meg a fővárosi napilapokban, egy cserepes mester hirdeti, hogy megszűnt a lakáshány. A hirdetések szerint az ő ujonnan épült telepén, a Pannonia-utcában bárki heti tíz aranykoronáért lakáshoz jut, anélkül, hogy a lakáshivatalnál kellene sorban állania és hónapokig könyörögnie. A csábító reklámoknak természetesen meg volt a hatása, az érdeklődők egész serege kereste fel a Pozsonyi-ut mögött levő ugynevezett *Suhajda-telepet*. Mindenki az ígért földjét várta, azt hitték, hogy egy új budapesti jölteve tűnt fel, aki a lépcsőházak és utcák lakóit akarja fedél alá jutatni. Akik megnézték a telepet, legnagyobbbész csalódottan távoztak, a legkétségbeesettebbek azonban, hogy a közelgő tél elől valami oduba menekülhessenek, elfogadták a csábító ajánlatokat. A Nemzeti Ujság munkatársa felkereste a hirdetések lakás-eldorádóját és mint a mai idők szomorú korpéjéről a következőket jelenti:

Élet a zöldkapu mögött

A Pozsonyi-ut mögötti Pannonia-utcában —, a fa-telepek, személfuvarozó vállalatok, kidölt-bedölt deszkakerítések és bérházak között —, ahol csak a nyomor jár az utcán, nagy zöld kaput pillantottam meg. A kapu előtt éppen egy öreg ember ballagott el, akitől megkérdeztem:

— Merre van a Suhajda-telep?

— Ez az kérem — s az öreg rámutatott a zöld kapura. — Taláncsak nem lakást kétszik nézni? Mert bizony, aki csak teheti, ne jöjjön ide.

A magasan fekvő uttétről be lehet látni az egész telepre. A dűledező kerítés mögötti térségen sorban egymás mellett ujamázolt sertésöl-szerű alkotmányok állanak és itt-ott egy-egy kocsiszín, hevenyászve készült magtár, deszkaszárító teteje látszik. Az apró kalyibák sikátorai között toprongyos munkásasszonyok, városias külsejű kishivatalnokok feleségei, piszos gyermekek sűrű rajokban gomolyognak a meszes gödrök, téglarakások és malteros ládák körül. A csűrök tetejé néhányszáz kőműves foglalatoskodik. Az alacsony gerendákra épült tetőket javítgatják, hogy „modern” lakásokká alakítsák át — a tegnapi még deszkaszárító-színket. A telep új lakói, akik az utóbbi napokban költöztek ide, töröttlábu asztalaikat, kidölt-bedölt szekrényeiket hurcolják a lakásoknak nevezett kis kamrákba. Az alig néhány száz négyszögöl területű házhelyen, mint egymásra zsufoolt heringek nyüzögnek a már beköltözöttek, pedig

eddig „csak” kétszáz család lakik itt és összesen 360 helyiséget készítenek. Ha valaki csak egy pillantást vet erre a szomorú képre, anélkül, hogy kérdészködnék, rögtön látja, hogy egy élelmes vállalkozó a mai lakásnyomort akarja felhasználni, hogy a nyomor páriáiból milliókat sajtoljon ki magának.

Ami csak nyolc korona

A telepen folyó építkezésekről és a vállalkozásról a telep házmestere a következőket mondotta el:

— Naponkint százával jönnek az érdeklődők, de nem tudjuk őket kielégíteni, mert nincs annyi helyünk. Átlag a lakásokat 17.000 koronával számított 8 aranykoronáért adjuk bérbe. Azok a lakások azonban, amelyekhez konyhát is építettünk, már 14—16 aranykoronába kerülnek hetenkint. Ez a lakás például — és megmutatott egy két méter széles és két és fél méter hosszú kis boxot — heti 12 aranykoronába kerül. A nyolc aranykoronás „lakások” valamivel kisebbek.

A 8 aranykoronát a házmester úgy mondotta ki, mintha ingyen adná azt a zugot, amelybe alig lehet elhelyezni egy ágyat, két szekrényt és egy asztalt. Azok azonban, akik lakást nézni jönnek, szomorúan csóválják a fejüket és ezt hajtogatják:

— *Drága, nagyon drága!*

Egy jól öltözött fiatal asszony megnézett egy szoba-konyhás odut. A „szobában” az ágyak nem is férnek el, a konyhában pedig csak a takaréktűzhely állhat és esetleg még az is, aki főzni akar. Az érdeklődőnek azt a választ adták, hogy a lakás bére csupán csak 15 arany korona hetenként, de természetesen hat hónapra előre kell kifizetni a bérösszeget, a szobát a bérlőnek kell kipadlóztatni, tűzhelyet nem adnak és a meszelést vagy festést szintén a bérlő köteles eszközölni. A fiatalasszony számíthatni kezdett s a számadás eredménye meglepő volt. Az odutért 6.636.000 koronát kell előre kifizetni s ezenkívül még legalább 2 millió koronát kell ráköltetni a helyiségekre, hogy lakhatóvá váljanak.

— *De hisz ez ursora!* — mondotta az asszony — 8 millióért rendes helyen, rendes egyszobás lakást lehet kapni, sokkal kisebb bérösszegért.

Panaszkodnak a lakók

A lakást keresők egymásután érkeznek, szinte sorban állnak az iroda előtt. Az élelmesebbek előbb körülnéznek a telepen és a már ott lakóktól érdeklődnek az állapotok iránt. Egy öreg munkásasszony a

lakást kereső kérdezősködőknek a következőket mondja:

— Pince nincs, padlás nincs és a helyiség az olyan kicsi, hogy alig lehet megfordulni benne. A legkellemetlenebb az, hogy *csupán három illemhely van az egész telepen és így máris, bárcsak kétszázan lakunk itt, lehetetlen a helyzet*. Valószínűleg télen meg is fagyunk, mert a falak féltéglá vastagok és ha fűtünk is, az udvart fűtjük! Vizvezeték az udvar közepén van, villanyvilágításról természetesen szó sincs és legtöbb lakásnak a plafonja nem is vízszintes, hanem ferde, mert *padlás nincs és közvetlen a tető alsó részét deszkázták be plafonnak*. Én is csak azért jöttem ide, mert nem akartam az utcán maradni.

A lakást keresők szomorúan hallgatják a régi lakó panaszait és minden egyes pontnál helybenhagyóan bólintanak, mert amit az öregasszony mond, azt már az első pillanathban látni is lehet.

— Dehát van otthonunk és nem kell félni a Lakás-hivataltól — fejezi be előadását az asszony.

És így mégis akadnak újabb és újabb lakásbárlók, mert a közeli tél keményen fenyeget. Suhajda János cserepesmester tudta, hogy jó üzletbe fog. De a hatóságok, reméljük, nem nézik továbbra is tétlenül ezt a páratlan uzsorát és megvédik a Suhajda-telep lakóit, ezeket a szerencsétlen kisembereket ettől a szörnyű kizsákmányolástól.

Péterfia Gyula